

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ผู้คนจากทุกมุมโลกติดต่อกันมากขึ้น
ก่อให้เกิดสถานการณ์การชนกันของภาษาในการสื่อสาร กล่าวคือ การใช้
ภาษา 2 ภาษา หรือมากกว่าในการสื่อสารครั้งเดียวกัน

ABSTRACT

Frenglish in French song

Samawadee Treekul

Generated by what we call "internationalization" or "globalization", humans speaking different languages can communicate more easily and frequently. Because of this, we see a linguistic phenomenon such as language contact which the sociolinguists call "code-switching". The situation of language contact is nowadays common and could occur between the standard language and the dialect, between two very different languages, for example between Chinese and Japanese or Japanese and German, or could occur between two very close languages like Chinese and Japanese, French and Spanish or French and English. This last example creates a linguistic phenomenon called "Frenglish".

Learning French and especially English is popular in all countries around the world because of the similarity of these two languages: historical, political, economic, military, medical, scientific, cultural and educational. It should be noted that these two languages are both Indo-European languages and share structure and lexicon which facilitate contact between people knowing these two languages. It leads to mixing between these two languages, for example in advertising, in the press, on the Internet, in the news, or even in songs.

This article considers the Frenglish concept in French songs. It concerns the analysis of a French linguistic phenomenon in contact with English. We focused on the problem of contact between French and English under the terms of neologisms, especially lexical borrowing and English words' Francization in French lyrics. We studied particularly in language contact between English and French, the following changes: gender attribution (masculine and feminine), number attribution (singular and plural), and morphosyntactic integration.

Keywords : Frenglish, French song, and Francization

การใช้ภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส

สามาวดี ตรีกุล¹

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ผู้คนจากทุกมุมโลกติดต่อกันมากขึ้น ก่อให้เกิดสถานการณ์การชนกันของภาษาในการสื่อสาร กล่าวคือ การใช้ภาษา 2 ภาษา หรือมากกว่าในการสื่อสารครั้งเดียวกัน หรือที่เรียกทางภาษาศาสตร์ว่า การสลับ และการปนภาษา ในการใช้ภาษาสองภาษาที่ตึงกันหรือมากกว่าในการสื่อสารของกลุ่มคนที่พูดภาษาต่างภาษานั้นอาจเกิดทั้งการใช้ภาษามาตรฐานและภาษาถิ่นสลับกัน ภาษาสองภาษาที่มีได้อยู่ในตระกูลภาษาเดียวกัน เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาที่อยู่ในตระกูลภาษาเดียวกัน เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาเยอรมัน หรือแม้กระทั่งการใช้ภาษาฝรั่งเศสปนกับภาษาอังกฤษ ซึ่งเรียกว่า ภาษาลูกผสมฝรั่งเศสและอังกฤษ หรือ *frenglish* (ภาษาอังกฤษ) และ *franglais* (ภาษาฝรั่งเศส)

ปัจจุบันผู้คนจำนวนไม่น้อยตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสและสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาทั้งสองเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภาษาทั้งสองมีความสำคัญในวงการต่าง ๆ มาเป็นเวลายาวนาน ไม่ว่าจะเป็น ในวงการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ การแพทย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ภาษาทั้งสองยังเป็นภาษาที่มาจากตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียนเช่นเดียวกัน จึงมีลักษณะรูปคำและโครงสร้างบางประการคล้ายกัน จากเหตุผลข้างต้นทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาทั้งสองมากขึ้น

¹ ผู้วิจัยวิทยานิพนธ์ปริญญาโทเรื่อง “การศึกษาภาษาลูกผสมฝรั่งเศสและอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส” (*Étude du franglais dans les chansons françaises*) สาขาวิชาฝรั่งเศสศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การใช้ภาษาลูกผสมฝรั่งเศสและอังกฤษที่เรียกว่า *franglais* กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย² เช่น ในวงการโฆษณา ในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ในภาพยนตร์ นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ หรือแม้กระทั่งในวงการเพลงก็นิยมปนภาษากันมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามบริบทหรือเนื้อหาที่บทเพลงนั้น ๆ ต้องการสื่อถึง อันนำมาซึ่งปรากฏการณ์การยืมคำจากภาษาหนึ่งไปสู่การสร้างคำใหม่ในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งย่อมมีการดัดแปลง แก้ไข เพิ่มเติมลักษณะบางประการของภาษาที่ถูกยืม เพื่อให้เข้ากับระบบของภาษาที่เป็นผู้ยืม

จากการศึกษาข้อมูลปรากฏว่า ในเพลงฝรั่งเศสตั้งแต่ ค.ศ. 2001 – 2010 มีการใช้คำวลี หรือแม้กระทั่งประโยคภาษาอังกฤษปนอยู่พอสมควร โดยอาจนำคำ ๆ นั้นมาใช้เลย หรืออาจมีการปรับไวยากรณ์ของคำภาษาอังกฤษให้เข้ากับระบบไวยากรณ์ฝรั่งเศส เช่น การเติมเพศ เติมพจน์ให้แก่คำนั้น ๆ โดยอาจใส่คำนามหน้านาม หรืออาจเติมปัจจัยเพื่อทำให้เป็นคำกริยา เช่น

... Donne-moi ton cœur baby, ton corps baby hey
Donne-moi ton bon vieux funk, ton rock baby, ta soul
baby hey ... (เพลง *Femme Like You* ของ K-Marco)

พบการปนในระดับคำนาม โดยมีการเติมเพศให้แก่คำนามภาษาอังกฤษที่ยืมมา

... Il faut que ça bounce (เพลง *Vie de star* ของ Matt Pokora)

พบการปนในระดับคำ ซึ่งเป็นการนำคำกริยาในภาษาอังกฤษมาใช้ในโครงสร้างประโยคของภาษาฝรั่งเศส และคงทำหน้าที่เดิมในรูปแบบประโยค คือ กริยา ดังตัวอย่าง

... Dégaine de garçons manqués
Elles viennent pour nous clasher
Se bougent sur le dance floor ... (เพลง *Showbiz* ของ Matt Pokora)

² นิตยา กาญจนวราธรณ. (ธันวาคม 2553). ทางออกทางภาษาของนักโฆษณา (๒). *มติชนสุดสัปดาห์*, 31 (1583), 72

จากตัวอย่างที่ยกมา พบการปนในระดับคำ ซึ่งเป็นการนำคำกริยา
ในภาษาอังกฤษมาใช้ในประโยคของภาษาฝรั่งเศส และเติมปัจจัย -er
ซึ่งเป็นรูปกริยากลุ่มที่ 1 ในภาษาฝรั่งเศส

เราอาจเห็นได้ว่า ในบทเพลงฝรั่งเศสมีคำภาษาอังกฤษปรากฏอยู่บ้าง
โดยอาจพบในระดับคำ วลี หรือประโยค ทั้ง ๆ ที่ภาษาฝรั่งเศสก็มีคำนั้น ๆ ใช้อยู่
เพื่อการสื่อสาร ผู้ประพันธ์เพลงอาจมีเจตนาดึงดูดให้ผู้ฟังหันมาสนใจเพลงฝรั่งเศส
มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการปนภาษาอังกฤษที่ปรากฏในเพลง
ฝรั่งเศส เพื่อศึกษาลักษณะการปนว่าเป็นไปในลักษณะใด คำที่ใช้มักเป็นคำชนิด
ใดและมีความยากง่ายเพียงใด และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงทาง
ไวยากรณ์หรือไม่

การยืมภาษา

การยืมภาษาจากภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่งเป็นสิ่งที่มีความช้านาน
เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน 2 กลุ่มที่ใช้ภาษาต่างกัน โดยอาจมี
การนำคำของภาษาใดภาษาหนึ่งเข้าไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง มีการปรับระบบเสียง
ของภาษาหนึ่งให้เข้ากับระบบเสียงของอีกภาษาหนึ่ง หรือแม้กระทั่งการนำเอา
คำศัพท์จากภาษาหนึ่งเข้าไปปรับใช้ให้เข้ากับระบบไวยากรณ์ของอีกภาษาหนึ่ง
โดยผ่านการปรับลักษณะบางประการ โดยการยืมภาษานี้ถือเป็นหนึ่งใน
กระบวนการการสร้างคำใหม่ในภาษาหนึ่ง ๆ ซึ่งได้มีคำกล่าวเกี่ยวกับการยืมภาษา
นี้ไว้ว่า การที่ภาษาต่าง ๆ ยืมคำซึ่งกันและกันนั้นเป็นการเติมเต็มระหว่างภาษา
นั่นเอง

ภาษาฝรั่งเศสเป็นอีกภาษาหนึ่งที่ได้มีการยืมคำจากภาษาอื่น ๆ ทั้งนี้อาจ
มีการปรับเปลี่ยนลักษณะบางประการบ้างเล็กน้อยเพื่อให้คำยืมนั้น ๆ เข้ากับระบบ
ของภาษาฝรั่งเศส หรืออาจไม่มีการปรับเปลี่ยนเลยก็ได้ ซึ่งภาษาหลัก ๆ ที่
ภาษาฝรั่งเศสยืมมาใช้ ได้แก่ ภาษาอิตาเลียน ภาษาสเปน ภาษาเยอรมัน และ
ภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นภาษาที่มีความสำคัญยิ่งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดย

สามารถแบ่งลักษณะการยืมภาษาได้ดังต่อไปนี้³

1. การยืมทั้งหมด คือการยืมคำจากภาษาหนึ่ง ๆ โดยรับเข้ามาทั้งหมดทั้งรูปคำและความหมาย เช่น basket-ball
2. การยืมบางส่วน แบ่งเป็น
 - ยืมเฉพาะรูปคำโดยไม่รับความหมายเข้ามาด้วย เช่น christmas-pudding
 - ยืมมาเฉพาะแนวคิดโดยไม่ได้นำรูปคำนั้นเข้ามาด้วย เช่น dada (ภาษาอังกฤษ คือ hobby-horse)
3. การยืมเข้ามาแล้วนำมาปรับลักษณะบางประการ ดังนี้
 - ปรับให้เข้ากับระบบเสียงโดยเปลี่ยนแปลงตัวเขียนเล็กน้อย เพื่อให้เข้ากับระบบการออกเสียงในภาษาฝรั่งเศส เช่น disgrazia ปรับเป็น disgrace อุปสรรค in- จะถูกปรับเป็น em- หรือ en- เช่น incastrier เป็น encastrier เป็นต้น
 - ปรับให้เข้ากับโครงสร้างการสร้างคำของภาษาฝรั่งเศส โดยมีการเปลี่ยนวิธีการสะกดบ้างบางส่วน เช่น ปัจจย -er จะถูกเปลี่ยนเป็น -eur ทั้งนี้เพื่อให้เข้ากับระบบการสร้างคำในภาษาฝรั่งเศส เช่น reporter เปลี่ยนเป็น reporteur หรือเนื่องจากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่มีเพศและพจน์ ดังนั้นจึงอาจมีการใส่เพศใส่พจน์ให้แก่คำที่ยืมมานั้น ๆ ก็เป็นไปได้
 - ปรับในแง่ของความหมาย โดยมีการยืมเฉพาะความหมายจากคำภาษาต่างประเทศ แล้วสร้างคำใหม่ให้แก่ความหมายนั้น ๆ เช่น but ที่มีความหมายว่า goal ในภาษาอังกฤษ หรืออาจมีการยืมคำมาโดยละความหมายบางความหมายของคำนั้น ๆ ก็เป็นไปได้

³ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากวิทยานิพนธ์ “การศึกษาภาษาลูกผสมฝรั่งเศสและอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส” (Étude du franglais dans les chansons françaises) ของนางสาวสามาวดี ตรีกุล

- ปรับในแง่ของไวยากรณ์ เช่น การเติม -er ทำยกริยาที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้กริยานั้น ๆ เป็นกริยากลุ่มที่ 1 ในภาษาฝรั่งเศส เช่น stop เป็น stopper เป็นต้น

การยืมคำภาษาอังกฤษ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาสากลหรือภาษากลาง (lingua franca) ที่ใช้ในการสื่อสาร โดยความสำคัญของภาษาอังกฤษนั้นเกิดจากการแผ่อำนาจของประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าจะเป็นในด้านการทหาร เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม เช่น ละคร เพลง ภาพยนตร์ ฯลฯ ทำให้เกิดการยืมคำภาษาอังกฤษเข้าไปใช้ในภาษาอื่น ๆ

กลุ่มคนที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสก็มีการยืมคำจากภาษาอังกฤษมาใช้ด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นในแวดวงการค้า การกีฬา วงการบันเทิง หรือแม้กระทั่งในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องอาหารการกิน ฯลฯ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาษาฝรั่งเศสได้ยืมคำจากภาษาอังกฤษมาใช้เป็นเวลานาน โดยคำที่ถูกยืมมาใช้นั้นได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ บ้าง ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะคำยืมจากภาษาอังกฤษในภาษาฝรั่งเศสได้ ดังนี้

1. การปรับเสียง แม้ว่าลักษณะทางด้านภาษาศาสตร์ของภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสจะคล้ายกัน แต่การออกเสียงตามแบบฉบับภาษาอังกฤษก็ยังคงแปลกสำหรับชาวฝรั่งเศสอยู่ ดังนั้นเมื่อมีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามา ตัวเขียนซึ่งส่งผลต่อการออกเสียงคำนั้น ๆ จึงถูกปรับเพื่อให้เข้ากับการออกเสียงของคนฝรั่งเศส
2. การปรับไวยากรณ์และความหมาย การยืมภาษาจากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่งนั้นไม่ได้มีการปรับเฉพาะลักษณะเสียง หากแต่ยังมีการปรับในแง่ไวยากรณ์และความหมายเพื่อให้คำยืมนั้น ๆ เข้ากับระบบของภาษาที่ยืมมาได้เป็นอย่างดี และเมื่อภาษาฝรั่งเศสยืมคำมาจากภาษาอังกฤษก็ได้มีการปรับคำนั้น ๆ ให้เข้ากับภาษาของตนเช่นกัน ดังนี้

- การปรับระบบวจีวิภาคและวากยสัมพันธ์ (morphosyntaxique) ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ไม่มีเพศ ซึ่งตรงข้ามกับภาษาฝรั่งเศสที่เรื่องเพศของคำเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อมีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาฝรั่งเศสนั้นก็ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มเพศให้แก่คำนั้น ๆ ซึ่งเรื่องของการเพิ่มเพศนี้ยังไม่มีกฎที่แน่นอน ชาวฝรั่งเศสอาจยืมเฉพาะคำภาษาอังกฤษที่สั้นๆ ทั้งนี้เพื่อง่ายต่อการจำและการออกเสียง โดยมักจะยืมคำที่มีหนึ่งหรือสองพยางค์ เช่น cool, week-end เป็นต้น ส่วนคำที่มีสามพยางค์นั้น มักจะเป็นคำศัพท์ในแวดวงเฉพาะ นอกจากนี้ยังพบการตัดคำให้สั้นลงด้วยเช่นกัน
- การปรับในด้านของความหมาย โดยการยืมคำมาจากภาษาอังกฤษนั้น ชาวฝรั่งเศสไม่ได้ยืมมาหมดทั้งชุดความหมายของคำหนึ่ง ๆ อาจมีการตัดความหมายบางความหมายออก หรืออาจมีการเพิ่มความหมายใหม่เข้าไปก็เป็นได้

สาเหตุในการยืมภาษาเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น การไม่สามารถถ่ายทอดความหมายของคำนั้น ๆ ได้ ความเกียจคร้านในการหาคำที่มีความหมายตรงกับคำนั้น ๆ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การยืมคำระหว่างภาษาต่าง ๆ นี้ อาจเป็นการยืมเป็นทอด ๆ เช่น ภาษาอังกฤษอาจยืมคำ ๆ หนึ่งของภาษาฝรั่งเศสมาใช้ก่อนแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง จากนั้นภาษาฝรั่งเศสก็ได้ยืมคำนั้น ๆ กลับมาใช้อีกในภาษาของตน โดยการยืมภาษานี้ได้หมายถึงแค่การยืมคำเพียงอย่างเดียว หากแต่หมายรวมถึงการยืมสำนวนด้วย

การสลับภาษา

โลกปัจจุบันเป็นโลกพหุภาษา สถานการณ์อันหลากหลายและการพัฒนาด้านเทคโนโลยีส่งผลให้มนุษย์ใช้ภาษาต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสาร แสดงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการ เมื่อมีการใช้ภาษาหลายภาษาในการแสดงความรู้สึกและในการสื่อสารนั้น ก็ย่อมเกิดการใช้ภาษาปนกัน ซึ่งเรียกในภาษาอังกฤษและ

ภาษาฝรั่งเศสว่า code-switching และ alternance codique ตามลำดับ อันหมายถึง การใช้ภาษาสองภาษาหรือมากกว่าร่วมกันในบริบทหนึ่ง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสื่อสาร ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา เรื่องในการสนทนา การไม่สามารถแปลความหมายของคำได้ หรือแม้กระทั่งใช้ในการดึงดูดความสนใจ เช่น กรณีการใช้ภาษาปนกันในโฆษณา หรือในเพลง โดยการสลับภาษาหรือการใช้ภาษาปนกันนี้มีวิธีจำแนกหลากหลายตามแต่นักภาษาศาสตร์ต่าง ๆ⁴ เช่น อาจแบ่งตามสถานการณ์ในการใช้ภาษา แบ่งตามตัวผู้พูดและคู่สนทนา แบ่งตามลักษณะการปนภาษา ฯลฯ

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสต่างก็ถือเป็นภาษาที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากในโลก ดังเห็นได้จากการที่ภาษาทั้งสองต่างก็ถูกบรรจุให้เป็นหนึ่งในภาษาหลักที่ใช้ในองค์กรสากล เช่น องค์การสหประชาชาติ (UN) เป็นต้น ในปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญในแง่ของเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อซื้อขาย ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสนั้น ต่างก็เป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นภาษาที่ใช้ในวงการการทูตมาช้านาน นอกจากนี้ภาษาทั้งสองยังมีความใกล้เคียงกันในเรื่องของตัวสะกดและคำศัพท์ เนื่องจากภาษาทั้งสองเป็นภาษาที่มาจากตระกูลภาษาเดียวกัน นั่นคือ ภาษาตระกูลอินโด-ยูโรเปียน จึงเป็นไปได้ที่กลุ่มชนที่รู้สองภาษานี้จะมีการปฏิสนธิกันโดยใช้สองภาษาในการสื่อสาร อันนำมาสู่คำศัพท์ทางด้านภาษาศาสตร์ที่ว่า *franglais* ในภาษาฝรั่งเศส และ *frenglish* ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสร่วมกันในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นถกเถียงเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสร่วมกันในการสนทนา ซึ่งฝ่ายที่คัดค้านมองไม่เห็นความจำเป็นใด ๆ

⁴ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากวิทยานิพนธ์ “การศึกษาภาษาลูกผสมฝรั่งเศสและอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส” (*Étude du franglais dans les chansons françaises*) ของ นางสาวสรวาดี ศรีกุล

ในการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ร่วมกับภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากคำที่ต้องการใช้ในการสื่อสารนั้น ๆ ก็มีอยู่แล้วในภาษาฝรั่งเศส ยิ่งไปกว่านั้น การนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ร่วมกับภาษาฝรั่งเศสนั้น กลับเป็นการลดค่าและทำลายความบริสุทธิ์ของตัวภาษาฝรั่งเศสลงไปด้วย ซึ่งเหตุนี้นำมาซึ่งการออกกฎหมายให้ใช้เฉพาะภาษาฝรั่งเศสในจดหมายราชการ กลุ่มต่อต้านยังให้ความเห็นอีกว่า การที่ชาวฝรั่งเศสนำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้นั้น เนื่องจากต้องการเสริมภาพลักษณ์ให้ตนดูโก้หรู ทันสมัย และเป็นปัญญาชนยิ่งขึ้น

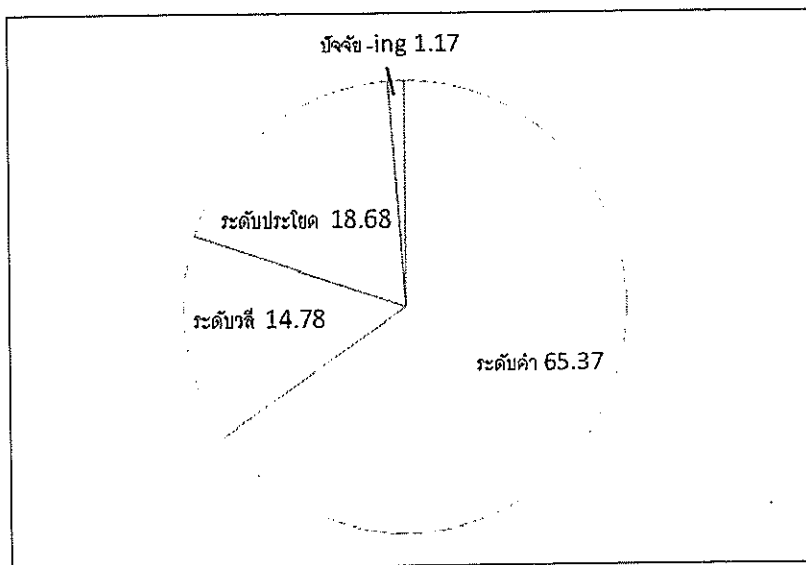
ในขณะที่กลุ่มสนับสนุนกลับมองว่าการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ร่วมกับภาษาฝรั่งเศสนั้นมิได้เป็นการลดค่าและมีได้ทำให้ภาษาฝรั่งเศสแปดเปื้อนแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม กลับเป็นการช่วยให้การสนทนาของกลุ่มสนทนาคำเดินไปได้อย่างลื่นไหลยิ่งขึ้น เสริมให้บทสนทนาของกลุ่มสนทนามีสีสัน น่าสนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้คำภาษาอังกฤษที่ถูกนำเข้ามาใช้นั้น มักเป็นคำศัพท์เฉพาะทางที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วทุกมุมโลกอยู่แล้ว เช่น คำศัพท์ทางการแพทย์ คำศัพท์ทางด้านวิทยาศาสตร์ คำศัพท์ทางการตลาด คำศัพท์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เราสามารถพบการปรากฏร่วมกันของภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสได้ในชุมชนพหุภาษา เช่น แคว้นควิเบก ประเทศแคนาดา เป็นต้น

ภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส

จากการศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศสตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 – 2010 พบว่า ได้มีการนำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในเพลงฝรั่งเศสทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นในระดับคำ วลี ประโยค และยังเป็นที่น่าสนใจว่า มีการนำปัจจัย -ing เข้ามาใช้ในเพลงฝรั่งเศสด้วย ดังนี้⁵

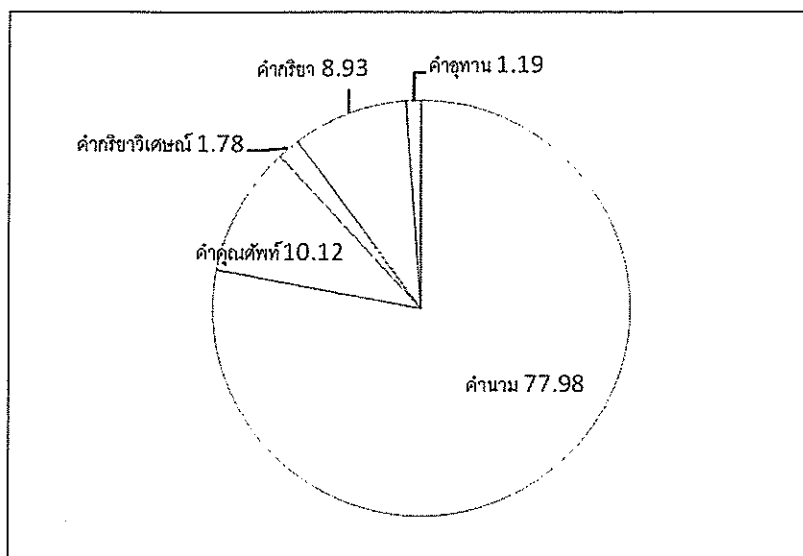
⁵ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาภาษาลูกผสมฝรั่งเศสและอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส” (Étude du français dans les chansons françaises) ของนางสาวสามาวดี ศรีกุล

การใช้ภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส

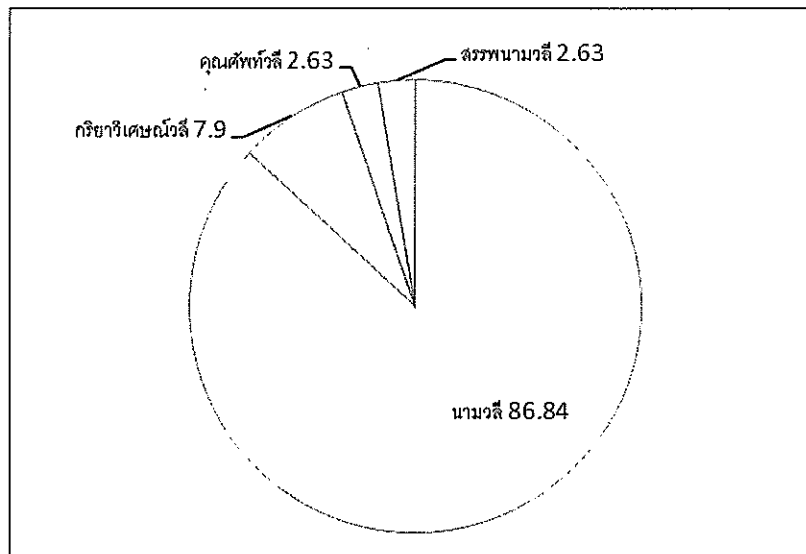

แผนภูมิวงกลมที่ 1 การปนภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศส

จากแผนภูมิวงกลมข้างต้น พบว่ามีการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในเพลงฝรั่งเศสทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับคำ วลี ประโยค หรือแม้กระทั่ง บั๊จจี้ -ing ที่ไม่สามารถจัดอยู่ในระบบวากยสัมพันธ์ได้ เช่น baby, cheat, dealers, flash back, hold up, kille, naughty, number one, OK, a crazy real love, My little little baby guy, pop star, Come on girl, You're my girl, right, branching, ridiculing ฯลฯ โดยมีการนำระดับคำเข้ามาใช้มากที่สุด ตามด้วย ประโยค วลี และบั๊จจี้ -ing ตามลำดับ ซึ่งตรงกับทฤษฎีที่ว่า ในการยืมคำนั้น ยิ่งหน่วยที่ถูกยืมนั้นเป็นหน่วยเล็กเท่าไร ยิ่งมีการถูกยืมนำมาใช้มากเท่านั้น ซึ่งในการปนระดับคำนั้น จะพบการปนคำนามมากที่สุด ตามมาด้วยคำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ และคำอุทานตามลำดับ ดังแผนภูมิวงกลมที่ 2 ข้างล่างนี้

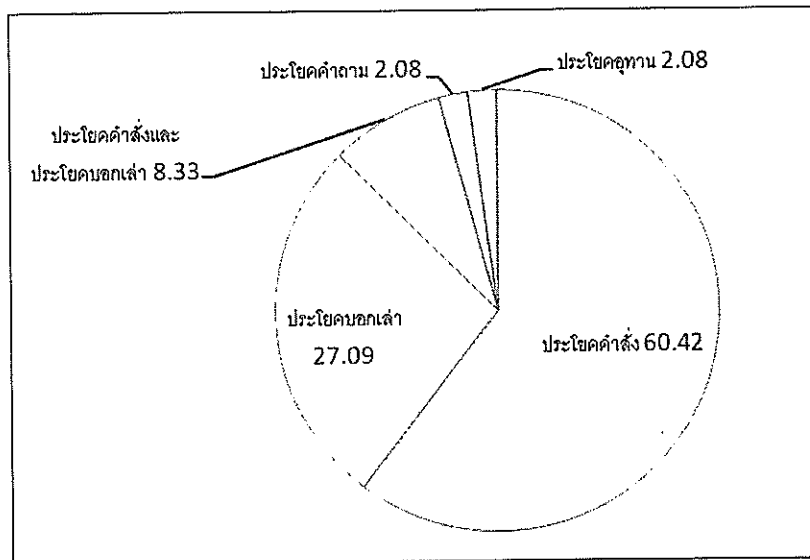

แผนภูมิวงกลมที่ 2 การปนภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศสระดับคำ

แผนภูมิวงกลมที่ 3 การปนภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศสระดับวลี

จากแผนภูมิวงกลมที่ 3 จะพบว่าการปนภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศสระดับสัณฐานสอดคล้องกับการปนในระดับคำตรงที่ว่า มีการปนนามวลีมากที่สุด แต่กลับเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการปนในระดับนี้ ไม่พบการปนกริยาวิเศษณ์ นอกจากจะพบการปนนามวลีแล้ว ยังพบการปนชนิดของกริยาวิเศษณ์วลีเป็นลำดับรองลงมา และตามด้วยคุณศัพท์วลีและสรรพนามวลี ซึ่งมีการนำมาใช้ปนในจำนวนเท่ากัน

แผนภูมิวงกลมที่ 4 การปนภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศสระดับประโยค

จากแผนภูมิวงกลมที่ 4 เราจะพบว่าการปนภาษาอังกฤษในเพลงฝรั่งเศสในระดับประโยคนั้น พบการปนครบทั้ง 4 ชนิดประโยค ไม่ว่าจะเป็นประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง ประโยคคำถาม และประโยคอุทาน โดยมีการปนของประโยคประเภทคำสั่งมากที่สุด รองลงมาคือ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคอุทานตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพบการใช้ประโยคคำสั่ง และประโยคบอกเล่าพร้อมกันอีกด้วย ซึ่งประโยคภาษาอังกฤษที่นำมาใช้เหล่านี้แบ่งออกได้เป็นประโยคสมบูรณ์ และประโยคไม่สมบูรณ์ ตามแต่สถานการณ์ที่ต้องการสื่อในเนื้อเพลงนั้น ๆ

คำ วลี และประโยคในภาษาอังกฤษที่ถูกนำมาใช้เพลงฝรั่งเศสเหล่านี้ต่างก็ถูกดัดแปลงให้เข้ากับระบบไวยากรณ์ของภาษาฝรั่งเศส เช่น การเพิ่มเพศเพิ่มพจน์ ด้วยการใส่คำนำหน้านาม (les articles) เช่น le blues, des dealers ฯลฯ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญในระบบไวยากรณ์ภาษาฝรั่งเศส การเติมปัจจัย -er เพื่อให้เป็นกริยากลุ่มที่ 1 ตามระบบไวยากรณ์ภาษาฝรั่งเศส โดยอาจนำมากระจายตามประธาน หรือใช้ในรูปกริยาที่ยังไม่กระจาย เช่น stopper, clasher ฯลฯ อย่างไรก็ตาม มีกลุ่มคำบางกลุ่มที่นำเข้ามาใช้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เช่น a crazy real love, step back ฯลฯ ซึ่งในเรื่องของการเติมเพศนั้นจะพบว่าส่วนใหญ่มักจะยึดตามเพศของคำที่มีความหมายตรงกันกับคำนั้น ๆ ในภาษาฝรั่งเศสที่มีอยู่แล้ว แต่ก็ยังพบคำบางส่วนที่มีการกำหนดเพศที่ไม่ตรงกับคำที่ปรากฏในภาษาฝรั่งเศส ทั้งนี้ไม่สามารถหาสามารถหาสาเหตุมาอธิบายได้

นอกจากนี้ ยังพบการเปลี่ยนรูปคำอันนำไปสู่การสร้างคำใหม่ ดังนี้

- การเติม -er เช่น clasher, stopper
- การนำคำฝรั่งเศสมาเติม -ing ต่อท้าย เช่น décontracting
- การนำคำสองคำมาผสมกันแล้วเกิดคำใหม่ เช่น britty อันเกิดจากคำว่า british และ pretty
- การเปลี่ยนชนิดของคำ เช่น เปลี่ยนจากคำนามเป็นคำกริยา เช่น Welcome dans mon monde si tu party เปลี่ยนจากคำคุณศัพท์เป็นคำนาม เช่น Une British venant de Soho เป็นต้น
- การเปลี่ยนความหมายของคำ เช่น คำว่า basket ซึ่งย่อมาจากคำว่า basketball ในภาษาอังกฤษ อันหมายถึง ชนิดของกีฬา แต่ในที่นี้หมายถึง รองเท้ากีฬา
- ความแตกต่างในด้านไวยากรณ์ระหว่างคำอังกฤษและคำฝรั่งเศสที่มีความหมายเหมือนกัน ได้แก่คำว่า people และ peuple
- การนำคำแสลงมาใช้ เช่น shit, weed

- การสลับที่ตัวอักษรของคำหนึ่ง ๆ อันทำให้เกิดคำใหม่ (verlan) มาใช้ในเพลงฝรั่งเศสด้วย เช่น resqua อันเกิดจากการสลับตัวอักษรของคำว่า square หรือ resta อันเกิดจากการสลับตัวอักษรของคำว่า star
- การเปลี่ยนแปลงลักษณะการเขียน เช่น baby เขียนเป็น babe, love เขียนเป็น luv และ show business เป็น showbiz หรือ showbiz

ปัจจุบัน นอกจากจะพบการใช้ภาษาสองภาษานี้ในเพลง สื่อสิ่งพิมพ์ หรือโฆษณา ซึ่งปรากฏการใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ยังพบว่า กลุ่มวัยรุ่นก็มีกนิยมสื่อสารโดยนำภาษาทั้งสองภาษานี้มาใช้สลับกัน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อันจะเห็นจะได้ใน Social Network ยอดนิยมเช่น Facebook, Twitter เช่น “Et bravo aussi à la woow team”, “Le jour de gloire, Thank you Patron”, “Ready to sleep, bonne nuit”, “Je suis fan à fond de toi”, “Hi tout le monde”, “depuis notre dernier samedi à chanter ensemble, je n’ai jamais arrêté ;) A très vite my dear captain” ฯลฯ โดยกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้มักจะนำคำ วลี หรือประโยคภาษาอังกฤษง่าย ๆ เข้ามาใช้ เนื่องจากเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันในวงกว้าง

บรรณานุกรม

- BAYLON (Christian), *Sociolinguistique : société, langue et discours*, Paris, Armand Colin, 1991.
- BOGAARDS (Paul), *On ne parle pas franglais : La langue française face à l'anglais*, Paris, De Boeck Duculot, 2008.
- BONNEROT (Anne-Marie) et al., *Anglais*, Paris, Librio, 2007.
- CALVET (Louis-Jean), *La sociolinguistique*, Paris, Presses Universitaires de France, 1993.
- CATACH (Nina), GOLFAND (Jeanne) et DENUX (Roger), *Orthographe et lexicographie (Littré, Robert, Larousse) : Tome 1*, Paris, Didier, 1971.
- CHARAUDEAU (Patrick), *Grammaire du sens et de l'expression*, Paris, Hachette, 1992.
- CHOLLET (Isabelle) et ROBERT (Jean-Michel), *Précis de Grammaire*, Gráficas Estella, S.A., CLE international, 2009.
- DABÈNE (Louis), *Repères sociolinguistiques pour l'enseignement des langues*, Paris, Hachette, 1999.
- DEROY (Louise), *L'emprunt linguistique*, Paris, Les Belles Lettres, 1980.
- DIKI-KIDIRI (Marcel), JOLY (Hubert) et MURCIA (Colette), *Guide de la néologie*, Paris, Conseil international de la langue française, 1981.
- DUBOIS (Jean) et LAGANE (René), *Livres de bord : Grammaire*, Paris, Larousse, 2001.
- ÉTIEMBLE (René), *Parlez-vous franglais ?*, Paris, Gallimard, 1964.
- GARDES-TAMINE (Joëlle), *La Grammaire : Tome 2, Syntaxe*, Paris, Armand Colin, 2004.

- GOOSSE (André), *La néologie française aujourd'hui : Observations et réflexions*, Paris, Conseil international de la langue française, 1975.
- GUIBERT (Louis), *La créativité lexicale*, Paris, Librairie Larousse, 1975.
- GUIRAUD (Pierre), *Les mots étrangers*, Paris, Presses Universitaires de France, 1971.
- GUMPERZ (John J.), *Sociolinguistique interactionnelle : une approche interprétative*, Saint-Denis, L'Harmattan, 1989.
- MAINGUENEAU (Dominique), *Syntaxe du français*, Paris, Hachette, 1999.
- MOESCHELER (Jaques) et AUCHLIN (Antoine), *Introduction à la linguistique contemporaine*, Paris, Armand Colin, 2002.
- MORTUREUX (Marie-Françoise), *La lexicologie entre langue et discours*, Paris, Armand Colin, 2001.
- PERGNIER (Maurice), *Les anglicismes*, Paris, Presses Universitaires de France, 1989.
- RIEGEL (Martin), PELLAT (Jean-Christophe) et RIOUL (René), *Grammaire méthodique du français*, Paris, Presses Universitaires de France, 1994.
- TRIMAILLE (Cyril), *Plurilinguismes et identités*, Paris, Cned, n.d..
- WALTER (Henriette), *L'aventure des mots français venus d'ailleurs*, Paris, Robert Laffont 1997.
- YAGUELLO (Marina), *Le sexe des mots*, Paris, Belfond, 1995.

